

SD-128

October-2017

M.Com., Sem.-IV**510EE : Management Accounting – II****Time : 3 Hours]****[Max. Marks : 70**

1. સોડમ લિમિટેડ સમક્ષ નવા પ્રોજેક્ટમાં રોકાણો અંગે નીચે મુજબ બે વિકલ્પ રજૂ કરવામાં આવ્યા છે. કંપની તેના રોકાણ પર 10% વળતર મેળવવાની અપેક્ષા રાખે છે અને કરવેરાનો દર 50% છે.

14

વિગત	યોજના-અ ₹	યોજના-બ ₹
શરૂનું રોકાણ	1,20,000	1,20,000
ભંગાર કિંમત	20,000	20,000
અંદાજિત આયુષ્ય	5 વર્ષ	5 વર્ષ
ધસારા પહેલાનો નફો :		
વર્ષ – 1	40,000	30,000
વર્ષ – 2	50,000	40,000
વર્ષ – 3	60,000	50,000
વર્ષ – 4	40,000	60,000
વર્ષ – 5	30,000	50,000

વાર્ષિક 10% ના વટાવના દરે પ્રથમ 5 વર્ષનું ₹ 1 નું વર્તમાન મૂલ્ય નીચે મુજબ છે :

વર્ષ	1	2	3	4	5
₹ 1 નું વર્તમાન મૂલ્ય 10% લેખે	0.909	0.826	0.751	0.683	0.621

બંને યોજનાની નફાકારકતા નીચેની પદ્ધતિઓ મુજબ નક્કી કરો :

- (1) પરત આપ સમય
- (2) સરેરાશ વળતર દર
- (3) યોજનું વર્તમાન મૂલ્ય
- (4) નફાકારકતાનો આંક

અથવા

રવિ લિમિટેડ ₹ 5,00,000 લાખની પડતર કિંમતની એક મૂડી રોકાણની યોજનામાં રોકાણ કરવાનું વિચારી રહી છે. તે યોજનામાં સ્ટોક અને લેણામાં ₹ 2,50,000 નું વધારાનું રોકાણ કરવું પડશે એવી ગણતરી છે. આ યોજનાને પરિણામે દર વર્ષે ₹ 5,00,000 નું વેચાણ વધશે અને તે અંગે તેના 5 વર્ષના આયુષ્ય દરમિયાન વાર્ષિક ₹ 1,50,000 નો રોકડ ખર્ચ થશે. કંપની સીધી લીટીની પદ્ધતિએ ધસારો ગણે છે. કંપનીનો કરવેરાનો દર 50% છે.

આંતરિક વળતર દર શોધો. વાર્ષિક 20% અને 22% ના વટાવના દરે પ્રથમ 5 વર્ષનું ₹ 1 નું વર્તમાન મૂલ્ય નીચે મુજબ છે :

વર્ષ	1	2	3	4	5
₹ 1 નું વર્તમાન મૂલ્ય 20% લેખે	0.833	0.694	0.579	0.482	0.402
₹ 1 નું વર્તમાન મૂલ્ય 22% લેખે	0.820	0.672	0.551	0.451	0.370

2. જ્યોતિ લિમિટેડ બે યંત્રો અ અને બ પૈકી એક યંત્ર ખરીદવાની દરખાસ્ત પર વિચારણા કરી રહી છે. દરેક યંત્રમાં ₹ 2,00,000 ના રોકાણની જરૂરીયાત છે અને તે દરેક યંત્રનું અંદાજિત ઉપયોગી આયુષ્ય 5 વર્ષનું છે. બંને યંત્રના વેચનારાઓએ યંત્રના ઉપયોગી આયુષ્યના અંતે તે દરેક યંત્ર ₹ 5,000 ની કિંમતે ખરીદી લેવાની બાંધધરી આપી છે. કંપની જોખમકારક યોજનાનું મૂલ્યાંકન કરવા માટે ચોક્કસતા સમકક્ષ આંક અભિગમનો ઉપયોગ કરે છે. જોખમ માટેનો સુધારેલ વટાવનો દર 16% છે. જ્યારે જોખમ રહિત વળતરનો દર 10% છે. 14
- નીચેના બે પૈકી કયું યંત્ર ખરીદવું જોઈએ ? વાર્ષિક 10% ના વટાવ ના દરે 5 વર્ષનું ₹ 1 નું વર્તમાન મૂલ્ય અનુક્રમે 0.909, 0.826, 0.751, 0.683 અને 0.621 છે :

	યંત્ર - અ		યંત્ર - બ	
વર્ષ	રોકડ પ્રવાહ (₹)	ચોક્કસતા સમકક્ષ આંક	રોકડ પ્રવાહ (₹)	ચોક્કસતા સમકક્ષ આંક
1	1,20,000	0.8	80,000	0.9
2	1,20,000	0.7	1,60,000	0.8
3	1,20,000	0.6	1,40,000	0.7
4	1,20,000	0.5	1,00,000	0.6
5	1,20,000	0.4	1,20,000	0.5

અથવા

- (A) નિર્ણય વૃક્ષના ફાયદા જણાવો. 7
- (B) મૂડી બજેટની પ્રક્રિયામાં ફૂગાવાની અસર ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. 7
3. રોનિક લિમિટેડના વિભાગ અ અને વિભાગ બ માં એક નવી યોજના અમલમાં મૂકવા અંગે વિચારણા ચાલે છે. કંપનીની મૂડી પડતરનો દર 14% છે. શું આ યોજના અમલમાં મૂકવી જોઈએ ? તમારો જવાબ રોકાણ પર વળતરનો દર અને શેષ આવકના આધારે સમજાવો. યોજનાની માહિતી નીચે મુજબ છે : 14

વિગત	વિભાગ - અ ₹	વિભાગ - બ ₹
શરૂનું રોકાણ	9,00,000	12,00,000
ચોખ્ખો વાર્ષિક કામગીરી નફો	1,53,000	1,68,000
લક્ષ્યાંકિત વળતર દર	16%	16%

અથવા

- (A) અસરકારક જવાબદારીલક્ષી હિસાબી પદ્ધતિ અમલમાં મુકવાની પ્રક્રિયા 7
- (B) જવાબદારી કેન્દ્રોના પ્રકારો સમજાવો. 7

4. રોનક લિમિટેડ આંતર વિભાગીય ફેરબદલી કિંમત નક્કી કરવા માટે વિભાગમાં પડતર વત્તા રોકાણ પર વળતરની રીતનો ઉપયોગ કરે છે. વર્ષ 2016-17 નું વિભાગ-ક્ષ નું અંદાજપત્ર નીચે મુજબ છે :

14

	₹
સ્થિર મિલકતો	6,00,000
ચાલુ મિલકતો	4,00,000
વાર્ષિક સ્થિર ખર્ચા	7,00,000
એકમદીઠ ચલિત પડતર	10
વાર્ષિક અંદાજીત વેચાણ (એકમો)	2,00,000
રોકાણ પર અપેક્ષિત વળતર દર	30%

વિભાગ-ક્ષ ની પેદાશની એકમદીઠ ફેરબદલી કિંમત નક્કી કરો.

જો વેચાણના જથ્થામાં 25% વધારો થાય તો ફેરબદલી કિંમત ઉપર શું અસર થશે ?

અથવા

(A) ફેરબદલી કિંમત નિર્ધારણના હેતુઓ જણાવો.

7

(B) બેવડી કિંમત નીતિના ફાયદા અને મર્યાદાઓ જણાવો.

7

5. યોગ્ય વિકલ્પની પસંદગી કરો :

14

(1) નીચેના પૈકી કયું યોજનાની નફાકારકતા ધ્યાનમાં લે છે ?

- (a) સરેરાશ વળતર દર (b) પરત આપ સમય
(c) પરત આપ વિપરીત મુદત (d) વટાવેલ રોકડ પ્રવાહ

(2) નીચેના પૈકી કયું ટકાવારી નથી ?

- (a) આંતરીક વળતર દર (b) ચોખ્ખું વર્તમાન મૂલ્ય
(c) હિસાબી વળતર દર (d) રોકાયેલ મૂડી પર વળતર દર

(3) વિરલ લિમિટેડ ₹ 1,10,000 ની પડતર કિંમતનું ચંત્ર સ્થાપવા માંગે છે. તેનું અંદાજીત આયુષ્ય 10 વર્ષનું છે. તેની ભંગાર કિંમત ₹ 10,000 છે. તે 50% લેખે કરવેરા પહેલા વાર્ષિક ₹ 20,000 નફો કમાવી આપશે. પરત આપ સમય શું હશે ?

- (a) 3 વર્ષ (b) 4 વર્ષ
(c) 5.5 વર્ષ (d) ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં

(4) નીચેના પૈકી કઈ પદ્ધતિ જોખમ અને અનિશ્ચિતતા હેઠળ નિર્ણય લેવામાં વપરાય છે ?

- (a) જોખમ માટે સુધારેલ વટાવ દર
(b) સંવેદનશીલતા વિશ્લેષણ
(c) ચોક્કસતા સમકક્ષ આંક
(d) ઉપરના બધા જ

(5) જો વાર્ષિક 10% ના વટાવના દરે ₹ 1 નું પ્રથમ ત્રણ વર્ષનું વર્તમાન મૂલ્ય અનુક્રમે 0.909, 0.826 અને 0.751 હોય અને શરૂનું રોકાણ ₹ 6,00,000 હોય અને વાર્ષિક રોકડ પ્રવાહ ₹ 3,00,000 હોય અને તેનું અંદાજીત આયુષ્ય 3 વર્ષનું છે. ભંગાર કિંમત ₹ 60,000 હોય તો નીચેના પૈકી કયું ચોખ્ખું વર્તમાન મૂલ્ય છે ?

- (a) ₹ 1,90,860 (b) ₹ 7,45,800
(c) ₹ 7,90,860 (d) ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં

- (6) નીચેના પૈકી કયું ચોક્કસતા સમકક્ષ આંક ગણવા માટેનું સૂત્ર છે ?
- જોખમવાળો રોકડ પ્રવાહ / જોખમ રહિત રોકડ પ્રવાહ
 - જોખમ રહિત રોકડ પ્રવાહ / જોખમવાળો રોકડ પ્રવાહ
 - જોખમવાળો રોકડ પ્રવાહ \times જોખમ રહિત રોકડ પ્રવાહ
 - ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં
- (7) નીચેના પૈકી કયું રોકાણ પર વળતર ગણવા માટેનું સૂત્ર છે ?
- કરવેરા પહેલાનો નફો / રોકાણ $\times 100$
 - કરવેરા પછીનો નફો / રોકાણ $\times 100$
 - કામગીરી નફો / રોકાણ $\times 100$
 - ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં
- (8) નીચેના પૈકી કયું નિર્ણય વૃક્ષનું લક્ષણ નથી ?
- મુખ્ય ધંધાના પ્રશ્ન અંગે નિર્ણય લેતાં તેમાંથી અનેક નિર્ણયો ઉદ્ભવે છે.
 - મુખ્ય નિર્ણયને અમલમાં મૂકવા જુદા જુદા વિકલ્પોની રજૂઆત થાય છે.
 - દરેક વિકલ્પનું અંતિમ પરિણામ અને તેનું નાણાંકીય પરિમાણ રજૂ કરવામાં આવે છે.
 - ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં
- (9) નીચેના પૈકી કયું શેષ આવક ગણવા માટેનું સૂત્ર છે ?
- કામગીરી નફો – મૂડી પડતર
 - કરવેરા પહેલાનો નફો – મૂડી પડતર
 - કરવેરા પછીનો નફો – મૂડી પડતર
 - ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં
- (10) નીચેનાં પૈકી કયું પડતર આધારિત ફેરબદલી કિંમત નક્કી કરવાની પદ્ધતિ નથી ?
- કુલ પડતર પદ્ધતિ
 - બજાર કિંમત પદ્ધતિ
 - ચલિત પડતર પદ્ધતિ
 - ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં
- (11) કિંમત નિર્ધારણની કઈ પદ્ધતિ હેઠળ, બે જુદી જુદી ફેરબદલી કિંમતની રીતોનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે ?
- વાટાઘાટ આધારિત ફેરબદલી કિંમત
 - બજાર કિંમત પદ્ધતિ
 - બેવડી કિંમત પદ્ધતિ
 - ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં
- (12) નીચેના પૈકી કયું જવાબદારી કેન્દ્રો છે ?
- પડતરલક્ષી કેન્દ્રો
 - નફાલક્ષી કેન્દ્રો
 - રોકાણલક્ષી કેન્દ્રો
 - ઉપરનાં બધા જ
- (13) નીચેના પૈકી કયું વિભાગીય કામગીરી મૂલ્યાંકનનું માપ છે ?
- રોકાણ પર વળતર દર
 - રોકાણેલ મૂડી પર વળતર દર
 - શેષ આવક
 - ઉપરનાં બધા જ
- (14) નીચેના પૈકી કયું પડતર આધારિત ફેરબદલી કિંમત નિર્ધારણ પદ્ધતિ છે ?
- કુલ પડતર પદ્ધતિ
 - સિમાંત પડતર પદ્ધતિ
 - પડતર વત્તાની પદ્ધતિ
 - ઉપરનાં બધા જ

SD-128

October-2017

M.Com., Sem.-IV**510-EE : Management Accounting – II****Time : 3 Hours]****[Max. Marks : 70**

1. The following two alternatives are present before Sodam Ltd. for investment in new project. The company expects 10% return on its investment and the rate of tax is 50%. **14**

Particulars	Project A ₹	Project B ₹
Initial investment	1,20,000	1,20,000
Scrap value	20,000	20,000
Estimated Life	5 Years	5 Years
Profit Before depreciation :		
Year – 1	40,000	30,000
Year – 2	50,000	40,000
Year – 3	60,000	50,000
Year – 4	40,000	60,000
Year – 5	30,000	50,000

The present value factor of ₹ 1 at 10% discount rate per annum for the first five years are as follows :

Year	1	2	3	4	5
P.V. of ₹ 1 @ 10%	0.909	0.826	0.751	0.683	0.621

Find the profitability of both the projects by following methods :

- (1) Payback period
- (2) Average rate of return
- (3) Net present value
- (4) Profitability index

OR

Ravi Ltd. is considering investing in a capital project which will cost ₹ 5,00,000. The project will require an increase in the inventories and receivable of ₹ 2,50,000. The project will generate additional sales of ₹ 5,00,000 per annum and will require cash expenses of ₹ 1,50,000 in each year of its 5 year life. Company is calculating Depreciation on straight line method. The tax rate of the company is 50%.

Find out Internal rate of return of this project. The present value factor of ₹ 1 at 20% and 22% discount rate per annum for the first five years are as follows :

Year	1	2	3	4	5
P.V. of ₹ 1 @ 20%	0.833	0.694	0.579	0.482	0.402
P.V. of ₹ 1 @ 22%	0.820	0.672	0.551	0.451	0.370

2. Jyoti Limited is considering a proposal to buy one machine out of the two machine A and B. An investment of ₹ 2,00,000 is required in each machine and useful life of each machine is estimated at 5 years. The vendor of these machines has given a guarantee to purchase each machine for ₹ 5,000 at the end of their useful life. The company uses certainty-equivalent co-efficient approach to evaluate the risky projects. The risk adjusted rate of discount is 16%, while the riskless discount rate is 10%. 14

Which machines should be purchased out of the following two machines ?

The present value of ₹ 1 at 10% discount rate for five years are 0.909, 0.826, 0.751, 0.683 and 0.621 respectively :

	Machine – A		Machine – B	
Year	Cash Flow (₹)	C.E.	Cash Flow (₹)	C.E.
1	1,20,000	0.8	80,000	0.9
2	1,20,000	0.7	1,60,000	0.8
3	1,20,000	0.6	1,40,000	0.7
4	1,20,000	0.5	1,00,000	0.6
5	1,20,000	0.4	1,20,000	0.5

OR

- (A) State the advantages of decision tree. 7
 (B) Explain the effect of inflation in the capital budgeting process with illustration. 7

3. Division A and B of Ronik Limited are currently considering to invest in a new project. Cost of capital of the company is 14%. Should the project be implemented ? Explain your answer on the basis of Return on Investment and Residual Income. The details of the Project are as under : 14

Particulars	Division – A ₹	Division – B ₹
Initial outlay	9,00,000	12,00,000
Net Annual operating profit	1,53,000	1,68,000
Target Return on investment	16%	16%

OR

- (A) Process of implementation of effective Responsibility Accounting. 7
 (B) Explain the types of Responsibility Centres. 7

4. Ronak Limited fixes the inter-Divisional transfer price for its product on the basis of cost plus return on investment in the division. The budget for Division-X for the year 2016-17 is as under :

14

	₹
Fixed Assets	6,00,000
Current Assets	4,00,000
Annual Fixed Cost	7,00,000
Variable cost per unit	10
Annual budgeted sales (units)	2,00,000
Expected Rate of Return on investment	30%

Determine the transfer price of the product of division-X.

If the volume of sales is increased by 25% than what will be the impact on transfer price.

OR

- (A) State the objectives of Transfer pricing. 7
 (B) State the advantages and limitations of Dual pricing. 7

5. Select the appropriate answer :

14

- (1) Which of the following considers for project profitability ?
 (a) Average rate of return (b) Payback period
 (c) Payback reciprocal (d) Discounted cash flow
- (2) Which of the following is not a percentage ?
 (a) Internal rate of return (b) Net present value
 (c) Accounting rate of return (d) Rate of Return on capital employed
- (3) Viral Ltd. wants to install a machine costing ₹ 1,10,000. Its estimated life is 10 years. Its scrap value is ₹ 10,000. It will earn an annual profit of ₹ 20,000 before tax @ 50%. What will be the payback period ?
 (a) 3 years (b) 4 years
 (c) 5.5 years (d) None of the above
- (4) Which of the following techniques are used to dealing with risk and uncertainty ?
 (a) Risk adjusted discount rate
 (b) Sensitivity analysis
 (c) Certainty equivalent co-efficient
 (d) All of the above
- (5) Which of the following is NPV ? If the present value factor of ₹ 1 @ 10% discount rate for first 3 years are 0.909, 0.826 and 0.751 respectively. Initial investment is ₹ 6,00,000 and annual cash flow is ₹ 3,00,000. Its estimated life is 3 years. Scrap value is ₹ 60,000.
 (a) ₹ 1,90,860 (b) ₹ 7,45,800
 (c) ₹ 7,90,860 (d) None of the above

- (6) Which of the following is the formula for calculating certainty equivalent coefficient ?
- Risky cash flow / Risk less cash flow
 - Risk less cash flow / Risky cash flow
 - Risky cash flow \times Risk less cash flow
 - None of the above
- (7) Which of the following is the formula for calculating Return on Investment ?
- PBT / Investment \times 100
 - PAT / Investment \times 100
 - Operating profit / Investment \times 100
 - None of the above
- (8) Which of the following is not a characteristic of decision tree ?
- Several alternatives emerge out of a main problem of business decision.
 - Different alternatives are presented for implementation of the main decision.
 - The final result in its monetary terms is presented for each of these alternatives.
 - None of the above
- (9) Which of the following is the formula for calculating residual income ?
- Operating profit – cost of capital
 - Profit before tax – cost of capital
 - Profit after tax – cost of capital
 - None of the above
- (10) Which of the following is not a cost base transfer pricing method ?
- Total cost method
 - Market price method
 - Variable cost method
 - None of the above
- (11) Under which method of pricing two separate transfer pricing methods are used ?
- Negotiable transfer pricing method
 - Market price method
 - Dual pricing method
 - None of the above
- (12) Which of the following is responsibility centres ?
- Cost centres
 - Profit centres
 - Investment centres
 - All of the above
- (13) Which of the following is divisional performance evaluation measurement ?
- Rate of Return on investment
 - Rate of Return on capital employed
 - Residual income
 - All of the above
- (14) Which of the following is the cost base transfer pricing method ?
- Total cost method
 - Marginal cost method
 - Cost plus method
 - All of the above